Tervisekassa
Liivalaia tn 36, Tallinn 10132
(+372) 669 6630
info@tervisekassa.ee
www.tervisekassa.ee
#Tervisekassa

Eesti Vabariigi peaminister
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium

05.11.2026 nr 1.1-8/5655

Tervisekassa toetus Nutri-Score'i toitumismärgistuse vabatahtliku kasutamise võimaldamiseks Eestis

Lugupeetud peaminister Kristen Michal ning regionaal- ja põllumajandusminister Hendrik Johannes Terras

Tervisekassa toetab Nutri-Score'i toidupakendi esikülje märgistuse vabatahtliku kasutamise võimaldamist Eestis. Peame seda põhjendatud ja praktiliseks sammuks, mis aitab muuta toitumisalase teabe inimestele arusaadavamaks, toetada teadlikumaid toiduvalikuid ning tugevdada haiguste ennetamist.

Eesti tervishoiusüsteem on kasvava surve all. Rahvastiku vananemise, krooniliste haiguste suure koormuse ja ravivajaduse kasvu tingimustes ei saa tervishoiu kestlikkus sõltuda üksnes sellest, kui hästi suudame haigusi ravida. Ravikorralduse ja rahastamise parandamise kõrval tuleb senisest enam panustada välditava haigestumise vähendamisse ja terviseprobleemide ennetamisse.

Haiguskoormuse majanduslikku mõju näitab Tervise Arengu Instituudi uuring „Kehalise inaktiivsuse ja liigse kehakaalu kulu Eestis". Uuringu järgi ulatuvad liigse kehakaaluga seotud otsesed kulud Eestis ligi 113 miljoni euroni aastas, millest 107,2 miljonit eurot moodustavad ravi- ja ravimikulud. Suurima osa neist moodustavad südame-veresoonkonna haigustega seotud kulud, mis ulatuvad ligikaudu 58 miljoni euroni aastas. Koos kaudsete kuludega on liigse kehakaalu aastane kogukulu hinnanguliselt 125 miljonit eurot. Need arvud näitavad, kui oluline on pöörata tervishoiusüsteemis ravi kõrval järjepidevat tähelepanu ka haiguste ennetamisele.

Üha enam räägime inimeste vastutusest oma tervise hoidmisel. Selle vastutuse kandmiseks peab aga olema loodud keskkond, mis toetab tervislikumate valikute tegemist. Praegu on toidupakenditel esitatav toitumisalane teave paljudele tarbijatele keeruliselt mõistetav ning eri toodete võrdlemine eeldab teadmisi ja aega. Nutri-Score pakub võimaluse esitada olemasolevat toitumisalast teavet lihtsamalt ja visuaalselt selgemalt, aidates inimestel võrrelda sarnaste toodete toitainelist koostist. Märgistus ei asenda riiklikke toitumissoovitusi ega kohustuslikku toitumisalast teavet, vaid täiendab neid.

Toidupakendi esikülje lihtsustatud märgistuse kasutuselevõtt on Eesti riiklikes tervisepoliitika dokumentides seatud eesmärk. 2021. aastal kinnitatud vähitõrje tegevuskavas aastani 2030 on esmase vähiennetuse tegevusena ette nähtud pakendi esikülje märgistuse kasutuselevõtt, eelistatult hinnangulise ja värvipõhisena. Rahvastiku tervise arengukava 2020–2030 seab omakorda eesmärgiks kujundada tervist toetavat keskkonda, soodustada inimeste tervist hoidvaid valikuid ning vähendada ebavõrdsust tervises. Nutri-Score'i vabatahtliku kasutamise võimaldamine on nende eesmärkidega kooskõlas ning annaks võimaluse kokkulepitud ennetustegevustega edasi liikuda.

Peame oluliseks, et Nutri-Score'i algatusel on laiapõhjaline tervisevaldkonna ja teadlaste toetus. Algatust toetavad Eesti Perearstide Selts, Eesti Kardioloogide Selts, Eesti Endokrinoloogia Selts, Eesti Kaaluravi Selts, Eesti Lastearstide Selts, Tervise Arengu Instituut, Eesti Tervisedenduse Ühing, Eesti Toitumisnõustajate ja -terapeutide Ühendus, Eesti Arstiteadusüliõpilaste Selts ning Tartu Ülikooli psühholoogia instituudi teadlased.

Kavandatava muudatusega ei kehtestata tootjatele uut kohustust, vaid luuakse võimalus kasutada Nutri-Score'i vabatahtlikult. Mõistame, et toidu- ja joogitootjatel on märgistuse kasutuselevõtuga seotud küsimusi, mida tuleb otsustusprotsessis arvestada. Samal ajal peame oluliseks, et kavandatava meetme tervisemõjude hindamisel lähtutaks teaduspõhisest käsitlusest ning võetaks sisuliselt arvesse tervishoiu erialaseltside, rahvatervise asutuste ja teadlaste seisukohti.

Tervisekassa peab haiguste ennetamist Eesti inimeste tervise ja ravikindlustuse pikaajalise kestlikkuse seisukohalt vältimatuks. Inimestelt suurema vastutuse ootamisega peab kaasnema ka riigi valmisolek kujundada keskkonda, kus tervist toetavaid valikuid on lihtsam teha. Märgistuse kasutamine üksinda ei lahenda ülekaalu ega krooniliste haiguste probleemi, kuid on üks praktiline samm, mis aitab inimestel teha teadlikumaid valikuid. Ka sellised väikesed sammud on olulised, sest rahvatervises sünnivad muutused mitmete erinevate ennetusmeetmete koosmõjus.

Eeltoodust lähtudes toetab Tervisekassa Nutri-Score'i vabatahtliku kasutamise võimaldamist Eestis ning kutsub üles selleks vajalikku õiguslikku regulatsiooni vastu võtma.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Siiri Lahe
Tervisekassa juhatuse esimees